

Največji slovenski dnevnik v Združenih državah
Vsi za vse leta . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . \$7.00
Za izvenstvo celo leto . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHELSEA 3-1242

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CHELSEA 3-1242

No. 121. — Štev. 121.

NEW YORK, MONDAY, MAY 24, 1937 — PONEDELJEK, 24. MAJA 1937

Volume XLV.—Letnik XLV.

VLADA PRIPRAVLJA NAČRT ZA DELO V INDUSTRIJAH

TEMELJNO NAČELO BO
40 UR DELA NA TEDEN

Najnižja plača bo znašla 40 centov na uro. — Vlada bo postavila odbor treh mož za uredbo industrijskega dela. — V raznih industrijah bodo ure gibljive.

WASHINGTON, D. C., 23. maja. — Vlada je sestavila načrt, ki ima za temeljno načelo 40 ur dela na teden in najnižjo plačo 40 centov na uro, in da ga namerava v kratkem predložiti kongresu. Ta načrt pa tudi določa gibljivost delovnega časa v raznih industrijah ter za sezonsko delo.

Za izvedbo tega načrta bo predsednik Roosevelt postavil odbor treh mož, ki bodo določali sezonske delovne ure za največ 48 ur in najmanj 32 ur na teden. V splošnem pa ostane temeljno načelo 40 ur dela na teden.

Najnižja plača ne bo v nobenem slučaju nižja kot 40 centov na uro, ali \$16 na teden.

Gibljivost v delovnem času bo tako, da bo tedensko delo izenačeno po 40 ur na teden za dobo enega leta. Na ta način bo mogel odbor v kaki industriji dovoliti 48 ur dela na teden, pozneje pa bo določil manj ur dela na teden, ko v sezoni ni dela, da se delovne ure izenačijo.

Ravno tako pa bo imel odbor pravico določevati najvišje število ur in najnižje plače za vsako posamezno industrijo in za vsak čas.

Načrt vsebuje tudi določbe o otroškem delu in prepoveduje v meddržavni trgovini pošiljanje blaga, ki so ga izdelali otroci izpod 16 let.

S tem načrtom bo skušala vlada razrešiti zamotani delavski problem, ki je tem težavnejši, ker so industrije tako različne in raztresene po različnih krajih velike dežele. Zato bo tudi v marsikaterem kraju prepuščeno krajevnim odborom, da v soglasju s tamošnjimi razmerami urede delovni čas in plače.

Da bo organizirano delavstvo s pozornim očesom zasledovalo izvedbo tega načrta, je razvidno iz tega, da je predsednik ameriške delavske federacije, William Green, prišel v Belo hišo, da izvede od predsednika Roosevelta, ako ne bi vladna določba delovnih ur na kak način škodovala v slučajih, kjer so delavske unije pri raznih industrijah že s pogodbami dosegle določeni delovni čas.

Poglavitni namen Greenovega obiska v Beli hiši pa je bil, da od predsednika dobi natančno obvestilo o delavskem problemu, da bo mogel v tem v pondeljek poročati na konferenci uradnikov delavske federacije v Cincinnati, O., ko bodo razpravljali o CIO.

Delavske organizacije najbolj boje, da bo vladna določba glede delovnega časa in minimalnih plač tudi znižala sedanje minimalne plače, katere so unije dosegle po velikem trudu s svojim priznanjem. William Green je tudi rekel, da je iz predsednikov besed povzel, da bo vlada delovala na to, da se v doglednem času postavi temeljno načelo 30 ur dela na teden.

Določbe tega načrta bodo omejene samo na one industrije v meddržavni trgovini, ki so v soglasju s zadnjo razsodbo najvišj. sodišča glede National Labor Relations Act. Ta razsoba najvišjega sodišča prvič povdarja, da more industrija, ki v resnici posluje v mejah ene države, imeti velik vpliv na meddržavno trgovino z nakupom surovin v raznih državah in v svoji zvezah s sličnimi industrijami po različnih državah.

Ko bo v kongresu prebrana predsednikova poslanica glede delavskega načrta, bo poslanec Con-

John Davison Rockefeller umrl

NAZIJI ZAPIRAJO KATOLIŠKE TISKARNE

Naziji so zaplenili 18 katoliških tiskarn. — Tiskarne so bile zaprte, ker so tiskale papeževe enciklike.

VATIKAN, 23. maja. — Uradni vatikanski list "Osservatore Romano" je objavil poročilo iz Tiflisa nazaj, da je bilo v Tiflisu, v georgijski socialistični sovjetski republiki, vstreljenih 20 zarotnikov proti papeževi enciklike tako med katoličane kot med protestante.

"Osservatore Romano", tudi naznanja, da papež piše "Belo knjigo", v kateri bo dokazal, da je nazijska vlada prelomila konkordat z Vatikanom iz leta 1933. ne pa Vatikan.

BERLIN, Nemčija, 23. maja. — Policia ni hotel izdati potnih listov 14 protestantskim pastorjem, ki nasprotujejo nazijski cerkveni politiki in so bili namenjeni na protestantsko konferenco v Oxfordu v Angliji.

Policia je odklonila potne liste, ker bo konferenca razpravljala o "cerkvi in državi" in bi bili nemški delegati preveč izpraševalni glede cerkevih zadev v Nemčiji.

MRS. ROOSEVELT SKONČALA POTOVANJE

ELKIND, W. Va., 23. maja. — Predsednikova soproga Eleonore Roosevelt je končala svoje potovanje po Pensylvaniji in West Virginiji, kjer je nadzirala homesteadne zadave, ter je z 11 svojimi poslovnimi komiteami odpotovala v Washington.

MAŠA ZA KONSTANTINA VELIKEGA

GRAD GANDOLFO, Italija, 23. maja. — Papež Pij XI. je bral posebno mašo ob 1600. letnici smrti prvega rimskega katoliškega cesarja Konstantina Velikega.

Konstantin je s svojim odlokom leta 213 dovolil kristjanom, da so smeli priti iz katakomb in javno priznavati krščansko vero.

nery kot predsednik delavskega odbora v poslanski zbornici predložil svojo predlogo, v kateri bo do tudi vsebovana priporočila predsednika F. D. Roosevelt.

Nekateri kongresni so mnjenja, da bo sedanji predsednik načrt manj etrog kot je bila stara NRA in da ga bo tudi mogoče cenejše izvesti.

USMRČENJA V SOVJ. RUSIJI

V Tiflisu je bilo vstreljenih 20 zarotnikov. — Med njimi je bil tudi princ Mdivani. — Nova obravnava preti povzročiteljem nesreč na železnicah.

MOSKVA, Rusija, 23. maja. — Poročilo iz Tiflisa nazaj, da je bilo v Tiflisu, v georgijski socialistični sovjetski republiki, vstreljenih 20 zarotnikov proti papeževi enciklike.

Voditelj komunistične stranke v Georgiji Lovrenc Beria, ki je poslal tozadenvno poročilo, pravi, da je bil med vstreljenimi tudi princ Bydy Mdivani.

Z usmrčenjem zarotnikov v Tiflisu je doseglo število onih, ki so bili od avgusta lanskega leta zaradi zarote proti sovjetski vladi, skoraj 100. Takoj po prvem procesu je bilo vstreljenih 16 zarotnikov v avgustu, 13 jih je bilo vstreljenih v januarju in pred dvema tednovima v Svobodnem v Sibiriji.

Glasilo komunistične stranke "Pravda" pravi, da se bo v kratkem pričela obravnava proti povzročiteljem železniških nesreč ter pravi, da bo ta obravnava mnogo večja, kot pa je bila v Svobodnem.

Beria med drugim pravi v svojem poročilu:

"Trockijevi fašisti, ki so hoteli vstanoviti neodvisno republiko pod zaščito neke kapitalistične države, so bili popolnoma izstrebljeni."

NEPRILOGE PRINCESE MARIJE

BUDIMPEŠTA, 23. maja. — Lepa, 22 let starca italijanska princesa Marija je šla po Budimpešti na izprehod, toda skoro se ne bi več mogla vrnila v palačo k svojim staršem.

Množica jo je na ulici takoj spoznala in ji je priredila burne ovajice, ker Madžari še vedno misljijo, da se bo nekoč poročila z nadvojvodom Otonom, katerega hočejo imeti Madžari za svojega kralja.

Marija se je vrnila v palačo, toda straža je ni, kot ostali Budimpeštanci, spoznala ter ji ni dovolila vstopa. Slednjič jo je nek častnik spoznal in jo ustisnil skozi vrata.

Predsednik Progressive Mi-

ners Union, Joe Ozanic, je rekel, da stavka ni bila odobrena in zavračena vso krivo na radikalce.

Po unijski pogodbi, ki je bila 31. marca zopet podaljšana, so se lastniki rovov zavezali, da bodo skrbeli, da je delo razdeljeno, ako so bili kateri delavci 30 dni brez dela.

STAVKA 360 ČEVLJEV POD ZEMLJO

S stavko hočejo delavci prisiliti sora zmerno razdelitev dela. — 300 rudarjev je brez dela.

GILLESPIE, Ill., 21. maja.

Okoli 500 premogarjev je 360 čevljev pod zemljo pričelo stavko ter so pripravljeni na dolgo "obleganje", četudi jim je družba naznana, da je pripravljena pogajati se z njimi.

Stavkarji zahtevajo, da je delo pri rudniku tako razdeljeno, da gre delat tudi 300 njihovih tovarisev, ki so brez dela vsled popravljanja nekega drugega rudnika iste držbe. Obenem pa tudi stavkarji zahtevajo, da družba prenehava postavljati še več strojev v svoje rudnike, ker vsled tega mnogi rudarji izgube delo.

Ko so stavkarji v rov igrali karte, ali pa ležali po odeljih v razsvetljenih rovih, so poslali na površje svoje odpoljance, ki so povedali, da ne pridejo iz rova toliko časa, dokler ni vstrezeno njihovim zahtevam.

Predsednik premogač s državo F. S. Pfahler je rekel, da noben uradnik družbe še ni prejel nikake zahteve od delavcev.

"Do sedaj še ni bilo nikakih pogajan glede poravnave stavke, razum, da sem se ponudil, da sprejemem vsak oddor stavkarjev in ob vsakem času. Toda do sedaj še niso sprejeli moje ponudbe."

"Nikakor se ne maramo poslužiti sile, da bi spravili majnerje iz rova. In tudi nekaj časa ne nameravamo rudnika obravnavati in tudi ne bomo ovirali, da bi jim bila prinašana hrana."

"Ne bomo vstavili veterne, ki dovajajo zrak v rov in tudi vodne sesalke so vedno na delu."

Stavkarji imajo dovolj živeža, katerega so žene in matere poslale ponoči v rov. Slednjič so rudarji naznani, da ne potrebujete več živeža. V rov je bila tudi poslana gorka oblike, oleje, razna godala, knjige, magazini in igralne karte.

Predsednik Progressive Mi-

ners Union, Joe Ozanic, je rekel, da stavka ni bila odobrena in zavračena vso krivo na radikalce.

NAJBOGATEJŠI MOŽ SVETA PODLEGEL SRČNI KAPI

ORMOND BEACH, Fla., 23. maja. — John Davidson Rockefeller, najbogatejši mož sveta in obenem največji dobrotnik človeštva, je v svojem zimskem bivališču "The Casements" ob 45 zutriaj mirno izdihnil, star skoro 98 let.

Njegov zdravnik dr. Harry L. Merryday je označil vzrok njegove smrti kot otrpnjeni srčni žil. Ob njegovi smrti postelji so bili Mrs. Fannie A. Evans, njegova odaljena sorodnica in njegova gospodinja od leta 1915, ko mu je umrla žena, njegov bolniški strežnik Roy C. Sly in dr. H. Merryday.

Njegova smrt je prišla po polnoma nepričakovano. Prejdenje je zadnjikrat legel k počitku, je še imel svojo običajno večerjo. Opoldne je njegov sin John D. Rockefeller, iz New Yorka, kot je bila njegova vsakdanja navada, telefončno vprašal za zdravstveno stanje svojega očeta in je prejel odgovor, da se oče počuti povsem dobro in da ni nikakega povoda, da bi morali sorodniki priti v Ormond Beach.

Opoldno zatem je prišel dr. Merryday, ki je pozneje sporočil: "Mr. Rockefeller se ni zavedal svojega konca. Legel je k počitku in je danes zutriaj brez bolečin izdihnil svoje življenje. Ob 3:30 je izgledalo, kot da se mu bliža konec, pa se enkrat so njegove moči obvladale smrt, toda zavedel se ni več. Slednjič sta postajala dlanhanje in utripanje žil slabejša in nekaj minut po štirih sem moral potrditi Mr. Rockefellero smrt."

Nedolgo zatem je prišel dr. Merryday, ki je pozneje sporočil: "Mr. Rockefeller se ni zavedal svojega konca. Legel je k počitku in je danes zutriaj brez bolečin izdihnil svoje življenje. Ob 3:30 je izgledalo, kot da se mu bliža konec, pa se enkrat so njegove moči obvladale smrt, toda zavedel se ni več. Slednjič sta postajala dlanhanje in utripanje žil slabejša in nekaj minut po štirih sem moral potrditi Mr. Rockefellero smrt."

Poleg sina, ki je že prejel večino velikanskega premoženja svojega očeta, zapušča v New Yorku živeči hčer Mrs. E. Parmelee Prentice, 8 vnučkov in tri pravnuke. Njegov sin John D. Jr., je prejel poročilo o smrti očeta na svojem domu Pocantico Hills v Tarrytown, N. Y. V Ormond Beach ne bo šel, temveč bo v New Yorku urediti vse, da bo očetovo truplo prepeljano v New York.

Rockefellerjevo truplo bo prepeljano v New York s posebnim železniškim vozom, ki je bil že odposlan iz New Yorka. V sredo bo dr. Harry Emerson Fosdick, pastor Riverside cerkve v New Yorku v Rockefellerville hiši v Tarrytownu, isti sobi, kot pred 22 leti za njegovo ženo, opravil mrtvake obrede, v četrtek pa bo položen k večnemu počitku na Lakeview pokopališču v Cle-

PREGANJANJE ŽIDOV NA POLJSKEM

V Brest - Litovsku je bilo aretiranih 184 oseb. Židje, ki so pobegnili, se vračajo. — Plen je bil lastnikom vrnjen.

VARŠAVA, Poljska, 22. maja. — Protizidovski izgredi, v katerih so Poljaki preteplali Židje, oplenili njihove domove in je mnogo Židov pobegnilo, so nekoliko ponehali in mnogo Židov se je zopet vrnilo.

